

Global Business ResearchCongress (GBRC), May 24-25, 2017, Istanbul, Turkey.

A FIELD WORK TO DETERMINE EFFECTIVENESS OF CLOUD BASED ACCOUNTING ON ACCOUNTING PROFESSIONALS

DOI: 10.17261/Pressacademia.2017.397
PAP-GBRC-V.3-2017(12)-p.104-117

Ayşegül Ciger¹, Bulent Kinay²

¹Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye. aysegulc@akdeniz.edu.tr

²Akdeniz Üniversitesi, Antalya, Türkiye. bulentkinay@akdeniz.edu.tr

To cite this document

Ciger, A. and B. Kinay, (2017). A field work to determine effectiveness of cloud based accounting on accounting professionals. PressAcademia Procedia (PAP), V.3, p.104-117

Permant link to this document: <http://doi.org/10.17261/Pressacademia.2017.397>

Copyright: Published by PressAcademia and limited licenced re-use rights only.

ABSTRACT

The aim of the study is to measure the level of awareness and adoption of cloud-based accounting applications by accounting professionals (Certified Public Accountants) The survey method was chosen as the data collection method in the study. The questionnaire consists of questions about demographic information, professional information and reasons for choosing -or not choosing- web (cloud) based accounting program. The prepared questionnaire forms have been applied to accounting professionals operating in the central districts of Antalya. 297 questionnaires were selected according to analytical fit. Accountants using the web (cloud) based accounting program are young and middle age groups. The size of business and the type of book do not affect the use of the program. The most important reasons for choosing a web-based accounting program are the safekeeping and archiving of data, accessibility and automatic updates. The reasons for not being preferred are the lack of satisfaction/need from the current program and the lack of knowledge about cloud computing. Accounting professionals using the desktop accounting program do not have knowledge of cloud computing. Most importantly, accounting professionals using web-based accounting programs are also unaware that the program they use is cloud-based.

Keywords: Cloud computing, cloud based accounting, accounting profession, accounting professional, accounting Services.

JEL Codes: M41, M49, O33

BULUT TABANLI MUHASEBE UYGULAMALARININ MESLEK MENSUPLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ALAN ARAŞTIRMASI

ÖZET

Çalışmanın amacı, meslek mensuplarının (Serbet Muhasebeci ve Mali Müşavir) bulut tabanlı muhasebe uygulamalarını benimseme düzeylerini ve farkındalıklarını ölçmektir. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi seçilmiştir. Anket formu demografik bilgiler, mesleki bilgiler ve web tabanlı muhasebe programını tercih etme ve etmeme nedenlerine yönelik sorulardan oluşmaktadır. Hazırlanan anket formları Antalya merkez ilçelerinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirlere (SMMM) uygulanmıştır. 297 anket analize uygun seçilmiştir. Web (bulut) tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'ler genç ve orta yaş grubudur. Program kullanımını işletmenin büyüklüğü ve defter türü etkilememektedir. Web (bulut) tabanlı muhasebe programını tercih etme nedenlerinin en önemlileri, verilerin güvende tutulması ve arşivlenmesi, erişilebilirlik ve otomatik güncellemelerdir. Tercih etmeme nedenleri, mevcut programdan memnuniyet/ihitiyaç olmaması ve bulut bilişim ile ilgili bilgi sahibi olunmamasıdır. Masaüstü muhasebe programı kullanan SMMM'ler bulut bilişim ile ilgili bilgi sahibi değildir. En önemlisi de web tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'ler de kullandıkları programın bulut tabanlı olduğunun farkında değildir.

AnahtarKelimeler: Bulut bilişim, bulut tabanlı muhasebe, muhasebe mesleği, meslek mensupları, muhasebe hizmetleri.

JEL Kodları: M41, M49, O33

1. GİRİŞ

Son yıllarda, internetin ve bilgi teknolojisinin hızlı gelişimi, çeşitli teknolojiler için yenilikler sağlayarak, kullanıcıların kişisel, eğitim, iş, istihdam, eğlence, sağlık hizmetleri için web kaynaklarına erişme biçimini mümkün kılmıştır. Son 15 yılda, internet doğası, statik ortam Web 1.0'dan, yeni bir teknoloji dalgası olarak tanınmaya başlayan, kullanıcılarla etkileşimli ve dinamik bir ortam sunan Web 2.0'a geçmiştir (AlCattan, 2014:46; Du&Cong, 2010:66). Diğer taraftan günümüzde mobil cihazlar da, web tarama ve diğer çevrimiçi etkinlikler için yaygın olarak kullanılan bir cihaz haline gelmiştir (Matthews, 2016). Bulut bilişim (BB) yaklaşımı, Web2.0, sanallaştırma, web hizmetleri vb. mevcut teknolojilere dayanan, iş dünyasında hızla büyüyen ve yeni bir iş modelinin ortaya çıkmasını sağlayan bir teknoloji olarak karşımıza çıkmaktadır. Aslında yıllardır BB olduğu bilinmeden kullanılan e-posta sistemleri, facebook, twitter gibi web uygulamaları BB uygulamalarıdır.

BB'nin literatürde genel kabul gören tanımı, Ulusal Standartlar ve Teknoloji Enstitüsü (NIST)'nin yaptığı tanımdır. Buna göre, BB, minimum yönetim çabası veya servis sağlayıcı etkileşimi ile hızla tedarik edilebilen ve serbest bırakılabilen, yapılandırılabilir bilgi işlem kaynaklarının (örneğin, ağlar, sunucular, depolama, uygulamalar ve servisler) ortak bir havuzdan her yerden, uygun, isteğe bağlı ağ erişimini sağlayan bir modeldir (Mell&Grance, 2011). BB, kullanıcının internet aracılığı ile yazılım uygulamalarına, donanıma, veriye ve işlem gücüne erişmesini sağlayan bir teknoloji olarak da tanımlanabilir.

BB zaman içinde değişmekle birlikte bir hizmet olarak altyapı (IaaS), bir hizmet olarak platform (PaaS) ve bir hizmet olarak yazılım (SaaS) olmak üzere üç temel hizmet kategorisine ayrılmıştır (Techtarget Network, 2016). Kullanıcılar ana dağıtım modelleri arasından özel bulut, genel bulut veya hibrit (melez) bulut seçimi yapabilir. Dağıtım modelinin seçimi büyük oranda teknik ve finansal fırsatlar ve risk çerçevesinde belirlenmektedir (Pazowski&Pastuszak, 2013:861).

Gartner nc., 2020 yılına kadar bilgi teknolojileri (IT) harcamaları içinde buluta geçiş harcamalarının 1 trilyon Dolardan fazla olacağını (Stamford 2016); Uluslararası Veri Şirketi (IDC), 2020'ye kadar BB benimsemesinin çarpıcı bir şekilde gelişeceğini, Bain&Company 'nin raporu da bulut IT pazarı gelirlerinin 390 milyar dolar ciroya ulaşacağını öngörmektedir (Brinda&Heric, 2017)

Modern dünyanın zorluklarını ve beklentilerini karşılamaya çalışan kurumlar, rekabetçi ortamda çalışmak için etkili çözümler aramaktadırlar. IT araçları ve hizmetleri, işletmelerin verimli bir şekilde çalışması için vazgeçilmezdir (Geczy&Izumi&Hasida, 2012, s. 57). IT gelişmeleri, yönetsel karar vermeyi geliştiren etkin ve verimli bilgi akışı sağlayarak işletmelerin kurumsal ve iş stratejisi hedeflerine ulaşma becerisini arttırmıştır. Bu da işletmenin hayatta kalma ihtimalini artırabilecektir (Lim, 2013:104). IT maliyetlerinde % 80'lik bir azalışla BB hizmetlerinden en çok kazanç sağlayan işletmelerin küçük işletmeler olduğu belirtilmiştir. İşletmeler ilk yatırım maliyetlerinden daha çok operasyonel maliyetlerinde tasarruf sağlamaktadır (Fox,2012). Ancak BB'nin en önemli sorunu güvenlik ve gizlilik ihlalidir (Chou2015,73). BB tanındıkça, bilindikçe ve yaygınlaştıkça güvenlik endişesi de önemli düzeyde azalış göstermiştir (Göbel, 2015).

Muhasebe dünyasında da dönüşümü kaçınılmaz hale getiren BB, büyük veri, mobil teknoloji kullanımı ve sosyal ağ olarak belirlenen dört ana eğilim, muhasebecilerin iş yapma biçimlerini değiştirmeye başlamıştır (Borschowa, 2016). İş dünyasında, muhasebe sistemlerinin BB'ye aktarılması yeni ve yenilikçi bir çözümdür. Nitekim birçok muhasebe yazılım firması ürünlerini buluta taşımıştır ve hızla da buluta geçişi devam etmektedir. Dünyada öne çıkan BB muhasebe yazılımları olarak; Financial Force.com, NetSuite, Microsoft Office 365, FreshBooks, Sıvı, QuickBooks Online, Myob, Xero, Aqilla, Mint.com veya Waveaccounting sayılabilir (Dimitriu&Matei, 2014:843). Müşteriler genellikle muhasebe modüllerinin tamamını tek bir tedarikçiden satın almak yerine farklı tedarikçilerden seçebilme ihtimaline sahiptirler (Randolph vd., 2016: xviii).

BB muhasebe uygulamaları ile veriler, hizmet sağlayıcı sunucularında saklanır ve bir web tarayıcısı üzerinden erişilebilir olur. BB kullanmak, muhasebecilerin tekrarlayan ve yönetime dayalı görevlerini azaltarak, danışmanlık rollerine odaklanmalarını sağlamaktadır. BB tabanlı programlar, muhasebecilerin artık müşterilerinin finansal verilerini bekleme zorunluluğunu ortadan kaldırdığı gibi müşterilerinin işlerini gerçek zamanlı olarak takip etme imkanı sunmaktadır (Huber, 2016; Angeles, 2017). Müşteriler, işletmelerinin nasıl performans gösterdiğini öğrenmek için muhasebecilerin portalına giriş yapabilmektedir (Blake, 2012). Tüm bu gelişmeler, muhasebecilerin maliyetlerini düşürürken, ücretlerini düşürmek zorunda kalmadan hizmetlerini iyileştirmelerine izin vermektedir (Kinsella, 2017).

BB'nin tercih edilmesinde ve benimsenmesinde öne çıkan özellikleri, erişilebilirlik, çok kullanıcı olma, zaman ve maliyet tasarrufu, otomatik güncelleştirmeler, felaket kurtarma ve yedekleme yetenekleri, esneklik ve ölçeklenebilirlik ve daha iyi iş kararları olarak özetlenebilir (Gahlaut, 2016).

BB yeni gelişim sürecinde olduğu için avantajları olduğu kadar bir takım riskleri de taşımaktadır. En önemlileri, veri güvenliği ve gizliliği, kötü internet bağlantısı, kontrolün kullanıcıda olmaması ve hizmet sağlayıcıya bağımlılık, hizmetin kesintiye uğraması ve yasal düzenlemelerdir (Aytekin vd., 2016:12-13). Ayrıca muhasebecilerin işlerinde mobil cihazları yaygın bir şekilde kullanması potansiyel veri sızıntı noktalarını artırmaktadır (Sheinis&FERENCE, 2014:16).

Türkiye’de BB’nin her geçen gün daha iyi anlaşıldığı gözlemlenmekte, ancak kullanım oranı hala gelişmiş ülkelerin gerisinde kalmaktadır (Göbel, 2015). Kalkınma Bakanlığı’nın 2015-2018 eylem planında hazırlanan 5 senaryodan biri bulut bilişimin yaygınlaştırılmasıdır (Kalkınma Bakanlığı, 2014:18). BB hizmetlerine yönelik farkındalık eksikliği ve bu hizmetlerden yararlanmak isteyen KOBİ’lerin mahremiyet, güvenlik gibi endişeleri, BB hizmetlerinin KOBİ’lere yaygınlaşması önünde engel olarak görülmektedir (Kalkınma Bakanlığı, 2014:41). Diğer taraftan Business Software Alliance tarafından yapılan araştırmada, BB sıralamasında Türkiye, 24 ülke arasında 18. olarak değerlendirilmiştir. Türkiye’de veri koruma kanununun bulunmaması, internet suçları için cezaların caydırıcı nitelik taşıması gibi nedenlerin bu sıralamada etkili olduğu belirtilmiştir (Business Software Alliance, 2013).

BB tabanlı muhasebe alanında yerli yazılımların (LUCA, t360, Patrofin, Dia, 1TÇ, Reeleezee, LOGO Bulut, MEP, vb) arttığı görülmektedir. Bunun yanında yurtdışından yazılımlar (SAP, ZoHo) da az olmakla birlikte bir alternatif olarak bulunmaktadır (Öz, 2016:74). 2005 yılında kullanılan LUCA Projesi Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği-TÜRMOB ile Temel Eğitim ve Staj Merkezi TESMER tarafından geliştirilen Türkiye’nin ilk web tabanlı merkezi muhasebe sistemidir (Öz, 2016:74).

Meslek mensuplarının (Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir) bulut tabanlı muhasebe uygulamaları ile ilgili yaklaşımları ve benimseme düzeyleri üzerine çok az sayıda araştırma olup; Türkiye’de bu konu ile ilgili araştırma olmaması çalışmanın önemini artırmıştır.

Çalışmanın amacı, Serbest Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir’lerin (SMMM) bulut tabanlı muhasebe uygulamaları ile ilgili yaklaşımlarını ve tercihlerini ortaya koymaktır. Çalışma, SMMM’lerin teknolojik gelişmelere ne kadar kısa sürede uyum sağlayabildiklerini görme açısından önem taşımaktadır ve literatüre bu anlamda katkı sağlaması beklenmektedir.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Çalışmanın amacı ve önemine uygun olarak seçilen çalışmalar Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1: BB’nin Muhasebe Alanında Benimsenme Düzeyleri İle İlgili Yapılan Çalışmalar

	Çalışma	Bulgular	Yöntem, Örnek
Muhasebecilere yönelik yapılan çalışmalar	Yiğitbaşıoğlu, 2015	“Dış denetçilerin Avustralya’daki bulut bilgi işlemi benimseme düzeyleri” adındaki çalışmada, birçok Avustralya organizasyonunda denetim firmaları verilerin bilgi güvenliği ve gizlilik yönlerinden dolayı genel bulut yerine özel ya da karma çözümleri tercih ettiği belirlenmiştir. Kritik verileri içeren uygulamaların firmada veya özel bir kiralanmış sunucuda tutulduğu, kritik olmayan kamu verileri denizaşırı bir yere taşınabileceği tespit edilmiştir. BB hizmetlerini benimseme niyetlerini etkileyen, örneğin IT maliyet yönetimi ve IT çevikliğindeki gelişmeler gibi çeşitli avantajlar tespit edilmiştir. BB ile ilgili genel inancın aksine, görüşülen kişiler için fiziksel veya ağ güvenliği temel bir endişe kaynağı olmadığı ortaya çıkmıştır. Büyük kuruluşlar için KOBİ’ler için olduğu gibi genel buluta geçiş için eşit derecede büyük bir teşvik görülmemektedir. Halka açık bulut bilgi işlem hizmetlerinin KOBİ’ler için daha uygun olduğunu, ancak hibrit bulutların büyük firmalar için daha uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.	Nitel, Avustralya’daki 4 büyük muhasebe firmalarının üçünde ve beş orta kademe muhasebe firması arasında 9 IT uzmanı ve 6 adli muhasebe uzmanı.
	Tarmidia vd., 2014	“Malezya’daki muhasebeciler arasındaki BB’nin bilinci ve benimsenmesi” adlı araştırmada, muhasebeciler arasındaki BB’nin farkındalığı ölçülmüştür. Çalışmada aynı zamanda bu yeni teknolojinin (benimsenmemesinin) nedenlerini incelenmiştir. Katılımcıların üçte ikisinin bu teknolojiyi tanımadığı ortaya çıkmıştır. Ankete katılanların %33’ü bulut bilgisine aşina olduklarını iddia ederken yine de kendilerini bu konuda gerçekten bilgili bulmadıklarını, çoğunlukla iş nedeniyle kullanmalarına rağmen, BB’nin normal yazılımlara kıyasla daha düşük kazanma ve bakım maliyeti sağladığını belirtmişlerdir.	Anket, Malezya’da 329 muhasebe firması.
	Cloud Accounting Institute, 2014	Katılımcıların %73’ü, şirketlerinin şu anda bulut muhasebe çözümleri, teknolojileri veya hizmet olarak yazılım (SaaS) kullandıklarını belirtmiştir. En sık kullanılan ilk üç uygulama olarak: 1. CRM ve web portal geliştirme araçları uygulamaları (%59) 2. Muhasebe/finansal yönetim uygulamaları (%52) 3. Gider yönetimi çözümleri (% 49). Ayrıca finans ve muhasebe için yeni bir bulut uygulaması seçerken mobil işlevselliğin önemini vurgulanmaktadır.	Anket, ABD’de finans ve muhasebe uzmanları

	Shkurti&Muça, 2014	“Arnavutlukta muhasebe endüstrisi’nde BB’nin rolü ve analizi” adındaki çalışmada, katılımcıların dörtte üçünden fazlası BB hakkında bilgiye sahip olduklarını ve algılanan en büyük faydasının donanımda maliyet tasarrufu olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca Muhasebecilerin ve denetçilerin mesleki örgütleri, ilgili konular hakkında üyelerine eğitimler, seminerler veya bilgilendirme toplantıları düzenlemek için daha fazla gayret etmeleri gerektiği sonucuna ulaşmışlardır.	Anket, Arnavutlukta 66 muhasebeci ve denetçi
	Defelice, 2010	Yaklaşık 10 yıl içinde geleneksel modele dayalı hiçbir yazılım uygulamasının olmayacağı yönünde görüşler bulunmakta olup, katılımcıların % 70’inin web tabanlı uygulamaları 6 ile 18 ay içinde artırmayı planladıkları tespit edilmiştir.	Anket, AICPA’nın pazarlama kolu olan CPA2Biz tarafından 1000’den fazla muhasebe firması.
İşletmelere yönelik yapılan çalışmalar	CCH WoltersKluwer Business, 2013	KOBİ’lerin %14’ü muhasebe işlemleri için web tabanlı muhasebe yazılımları kullanmakta ve 18 ile 34 yaş arasındaki KOBİ sahipleri/yöneticilerinin, web tabanlı muhasebe yazılımları kullanmayı daha çok tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Muhasebecilerin ise % 23’ü web tabanlı muhasebe yazılımı kullanırken 18 ile 34 yaş arasındaki muhasebecilerin de bulut tabanlı yazılımları daha çok tercih ettikleri belirlenmiştir. Muhasebeciler web tabanlı bir sistem kullanmanın en büyük faydasının her yerden erişilebilirlik olduğunu; bazı muhasebeciler, bu sistemi kullanmamalarının en önemli temel nedenleri olarak yalnızca bir çalışma sistemine (% 37) sahip olma ve güvenlik endişesi olarak belirtmişlerdir.	Anket, Avustralya’da 1.018 işletme sahibi ve 212 Muhasebe firması.
	Strauss vd., 2016	“BB’nin yönetim muhasebesi ve karar verme üzerine etkileri” adındaki çalışmada; KOBİ’lerin bulut teknolojisini benimseme ve maliyet tasarrufu olasılığının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.	Anket, Almanya’da farklı sektörde faaliyet gösteren 139 Kobi işletmesi.
	Gupta vd., 2013	Bu çalışmada, kullanım kolaylığı ve rahatlık, KOBİ’lerin BB’yi benimsemelerinde en önemli faktör olarak belirlenmiştir. İkinci faktör, geliştirilmiş güvenlik ve gizlilik. BB kullanılması ve benimsenmesindeki üçüncü faktör ise maliyeti azaltmasıdır.	Anket, Singapur, Malezya ve Hindistan’da 211 Kobi / küçük ölçekli işletme.

Muhasebeciler ve işletme yöneticilerine BB’nin benimsenmesi ile ilgili farklı ülkelerde yapılan çeşitli çalışmalarda, ülkeler arasında benimsenme düzeylerinde önemli bir farkın olmadığı görülmüştür. Ancak CCH (2013) çalışmasında kullanıcılarının yaş durumunun BB’nin benimsenmesinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Diğer taraftan finans ve muhasebe için yeni bir bulut uygulaması seçerken mobil işlevselliğin önemini de vurgulamaktadır. Benimsenme düzeyleri ile ilgili yapılan çalışmaların ortak sonuçlarında BB’nin öne çıkan avantajları; erişilebilirlik, maliyet yönetimi, çabukluk, kullanım kolaylığı ve rahatlık ve geliştirilmiş güvenlik ve gizlilik iken, riskler ise; güvenlik endişesi ve BB’nin tanınmaması olarak tespit edilmiştir. Yiğitbaşıoğlu (2015) yaptığı çalışmada güvenliğin temel bir endişe kaynağı olmadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Denetim şirketlerinin bilgi güvenliği ve gizliliğini artırmak için özel ya da hibrid dağıtım modelini tercih ettiklerini belirtmiştir. Yapılan çalışmaların sonucu olarak muhasebeci ve işletme yöneticilerinin BB’yi benimseme düzeylerinin yüksek olduğu söylenebilir.

3. VERİ VE YÖNTEM

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi seçilmiştir. Anket soruları literatür incelemesinde yer alan kaynaklardaki araştırmalar değerlendirilerek oluşturulmuştur. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik özellikler, ikinci bölümde mesleki bilgiler ve üçüncü bölümde web tabanlı (bulut) muhasebe programı ve mobil uygulamaları kullanma ve benimseme düzeyleri ile ilgili sorular yer almaktadır. Çalışmada anakütleli Antalya merkez ilçelerde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler(SMMM) oluşturmaktadır. 2016 yılı itibarıyla Antalya Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler odasına kayıtlı toplam 1431 SMMM olup, bunun 1176’sı merkez ilçelerde bulunmaktadır (ASMO, 2017). Çalışmada yüz yüze görüşme yapılarak 150 adet ve 200 adet anket formu da SMMM’lere dağıtılmak üzere toplam 350 adet anket formu kullanılmıştır. Anketin SMMM’lerin yoğun çalışma dönemine (vergi hesaplama, beyanname hazırlama vb.) tesadüf etmesinden dolayı dağıtılan anketlerden 30 adeti cevaplandırılmamıştır. Ayrıca 23 adet anket formu da geçersiz sayılarak toplam 297 adet anket formu analize uygun bulunmuştur.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

SMMM’lerin Bulut tabanlı muhasebe programını benimseme düzeylerini belirlemenin amaçlandığı bu çalışmada elde edilen veriler frekans dağılımı, ki-kare ve t-testi gibi betimsel yöntemlerle değerlendirilmiştir. Bu bölüm, elde edilen bulgular ve bu bulgulara yönelik tartışmaları içermektedir.

Ankete katılan SMMM'lerin demografik ve mesleki bilgileri Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2: Demografik ve Mesleki Bilgiler

		n	%
Cinsiyet	Kadın	71	23,9
	Erkek	226	76,1
Yaş	24-34 yaş	75	25,3
	35-44 yaş	128	43,2
	45 yaş ve üzeri	93	31,4
Eğitim Durumu	Lisans	240	85,7
	Yüksek lisans	39	13,9
	Doktora	1	,4
Mesleki Faaliyet Süresi	10 yıl ve altı	131	44,7
	11-15 yıl	68	23,2
	16 yıl ve üzeri	94	32,1
Çalışan Sayısı	0 kişi	90	30,4
	1 kişi	81	27,4
	2 kişi	73	24,7
	3 kişi ve üzeri	52	13,5
Tutulan Defterlerin Türlerine Göre Oranı			
Basit Usul Defter Oranı	0-%20	136	81,9
	%21-40	16	9,6
	%41-60	8	4,8
	%61-80	5	3,0
	%81-100	1	,6
İşletme Esası Defter Oranı	0-%20	36	12,8
	%21-40	104	37,0
	%41-60	86	30,6
	%61-80	44	15,7
	%81-100	11	3,9
Bilanço Esası Defter Oranı	0-%20	53	18,6
	%21-40	64	22,5
	%41-60	88	30,9
	%61-80	46	16,1
	%81-100	34	11,9
Bilanço Esasına Göre Tutulan Defterlerin İşletme Büyüklüklerine Göre Oranı			

Mikro Ölçekli İşletme Defter Oranı	0-%20	94	34,3
	%21-40	46	16,8
	%41-60	32	11,7
	%61-80	61	22,3
	%81-100	41	15,0
Küçük Ölçekli İşletme Defter Oranı	0-%20	103	44,4
	%21-40	37	15,9
	%41-60	47	20,3
	%61-80	18	7,8
	%81-100	27	11,6
Orta Ölçekli İşletme Defter Oranı	0-%20	102	55,7
	%21-40	35	19,1
	%41-60	9	4,9
	%61-80	4	2,2
	%81-100	33	18,0

Ankete katılan SMMM'lerin %23,9'u kadın, %76,1'i erkek meslek mensubudur. 24-34 yaş arası olanların oranı %25,3; 35-44 yaş arası olanların oranı %43,2; 45 yaş ve üzeri olanların oranı %31,4'tür. Lisans mezunu olanların oranı %85,7'dir. Katılımcılardan mesleki faaliyet süresi 10 yıl ve altı olanların oranı %44,7'dir. SMMM'lerin tuttıkları defterler içinde basit usul defter oranı 0-%20 arası olanların oranı %81,9, işletme esaslı defter oranı %21-40 arası olanların oranı %37,0; bilanço esaslı defter oranı %41-60 arası olanların oranı %30,9'dur. SMMM'lerin bilanço esasına göre tuttıkları defterler içinde mikro ölçekli işletme defter oranı 0-%20 arası olanların oranı %34,3, küçük ölçekli işletme defter oranı 0-%20 arası olanların oranı %44,4; orta ölçekli işletme defter oranı 0-%20 arası olanların oranı %55,7'dir.

Ankete katılan SMMM'lerin kullandıkları muhasebe programı türü, adı, kullanma süresi ve genel olarak mükelleflerinin kullandıkları muhasebe program bilgileri Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3: SMMM ve Mükelleflerinin Kullandıkları Muhasebe Programı İle İlgili Bilgileri

		n	%
Kullandığı Muhasebe Programı	Masaüstü Uygulama	111	37,6
	Web Tabanlı Uygulama	184	62,4
Kullandığı Program Adı	Eta	20	9,9
	Luca	132	65,0
	Logo	6	3,0
	Zirve	23	11,3
	Mikro	15	7,4
	Link-Datasoft	7	3,4
Mevcut Programı Kullanma Süresi	4 yıl ve altı	94	32,1
	5-7 yıl	100	34,1
	8-11 yıl	51	17,4
	11 yıl ve üzeri	48	16,4
Çoğunlukla Mükellefin Kullandığı Program	Masaüstü Uygulama	177	66,5
	Web Tabanlı Uygulama	89	33,5

Masaüstü uygulama tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'lerin oranı %37,6 iken web tabanlı muhasebe programı kullananların oranı %62,4; LUCA programını kullananların oranı ise %65'tir. Web tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'lerin kullandıkları tek programın LUCA olması dikkat çekici bir bulgudur. Katılımcıların yarısından fazlası mevcut programlarını 0-7 yıl arasında kullanmaktadır. Mükelleflerinin yaklaşık %67'si ise masaüstü muhasebe programı kullanmaktadır.

Tablo 4: Web Tabanlı (Bulut) Muhasebe Programı Kullanma Tercihi

		n	%
Gelecek 3 Yıl İçinde Web Tabanlı Muhasebe Programı Kullanma Planı	Evet	93	39,6
	Hayır	142	60,4
Mükellef Web Tabanlı Muhasebe Programı Kullanmasını İsterse	Tavsiyesine Uyarım	157	64,1
	Defterini Tutmayı Bırakırım	88	35,9

Ankete katılan SMMM'lerin %60,4'ü gelecek 3 yıl içinde web tabanlı muhasebe programı kullanmayı düşünmemektedir. Mükelleflerinin istemesi durumunda bulut tabanlı muhasebe programı kullanmayı düşünenlerin oranı %64,1'dir.

SMMM'lerin kullandıkları muhasebe programı ile demografik ve mesleki bilgileri arasındaki ilişki analizleri Tablo 5,6,7,8 ve 9'da yer almaktadır. Cinsiyet ve çalışan sayısı çalışmanın amacı ile ilgili olmadığı için, eğitim durumu da katılımcıların neredeyse tamamı lisans mezunu olduğu için analizi yapılmamıştır.

Tablo 5: Kullanılan Muhasebe Programı ile Yaş Arasındaki İlişki

		Kullanılan Muhasebe Programı		Ki-Kare	P
		Masaüstü Uygulama	Web Tabanlı Uygulama		
Yaş	24-34 yaş	n	29	4,001	,135
		%	26,4		
	35-44 yaş	n	40		
		%	36,4		
	45 yaş ve üzeri	n	41		
		%	37,3		

Yapılan ki-kare analizine göre kullanılan muhasebe programı ile yaş arasında ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$). Ancak tablo incelendiğinde web tabanlı muhasebe programını kullanmayı tercih eden SMMM'lerin genç ve orta yaşta yoğunlaştığı görülmektedir.

Tablo 6: Kullanılan Muhasebe Programı ile Mesleki Faaliyet Süresi Arasındaki İlişki

		Kullanılan Muhasebe Programı		Ki-kare	p
		Masaüstü Uygulama	Web Tabanlı Uygulama		
Mesleki Faaliyet Süresi	10 yıl ve altı	N	52	6,166	,046
		%	47,7		
	11-15 yıl	N	17		
		%	15,6		
	16 yıl ve üzeri	N	40		
		%	36,7		

Tablo 6'ya göre muhasebe programı ile mesleki faaliyet süresi arasında ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$). Buna göre masaüstü uygulama tabanlı muhasebe programını kullananların çoğunluğunun (%47,7) ve web tabanlı muhasebe programını kullananların çoğunluğunun (%42,5) mesleki süreleri 10 yıl ve altıdır. Mesleki faaliyet sürelerine göre web tabanlı muhasebe

programı kullananların önemli bir oranı 0-15 yıl aralığındadır. Bu da genç ve orta yaş grubunda tercih edilme durumunu desteklemektedir.

Tablo 7: Kullanılan Muhasebe Programı ile Mevcut Programın Kullanılma Süresi Arasındaki İlişki

		N	Kullanılan Muhasebe Programı		Ki-kare	p
			Masaüstü uygulama	Web Tabanlı Uygulama		
Mevcut Programı Kullanım Süresi	4 yıl ve altı	N	26	67	10,663	,014
		%	23,6	37,2		
	5-7 yıl	N	35	64		
		%	31,8	35,6		
	8-11 yıl	N	24	27		
		%	21,8%	15,0%		
	11 yıl ve üzeri	N	25	22		
		%	22,7	12,2		

Kullanılan muhasebe programı ile mevcut programın kullanılma süresi arasında ilişki bulunmaktadır ($p < 0,05$). Masaüstü uygulama tabanlı muhasebe programını kullananların %31,8'i mevcut programı kullanma süresi 5-7 yıl aralığında iken web tabanlı muhasebe programını kullananların %37,2'si 4 yıl ve altıdır.

Tablo 8: Kullanılan Muhasebe Programı ile Tutulan Defter Türlerine Göre Oranı Arasındaki İlişki

		n	Kullanılan Muhasebe Programı		Ki-kare	p
			Masaüstü uygulama	Web Tabanlı Uygulama		
Basit Usul Defter Oranı	0-%20	n	52	83	7,385	,025
		%	78,8	83,8		
	%21-40	n	4	12		
		%	6,1	12,1		
	%41 ve üzeri	n	10	4		
		%	15,2	4,0		
İşletme Esası Defter Oranı	0-%20	N	15	21	1,425	,490
		%	14,2	12,2		
	%21-40	N	35	69		
		%	33,0	40,1		
	%41 ve üzeri	N	56	82		
		%	52,8	47,7		
Bilanço Esası Defter Oranı	0-%20	n	17	35	0,545	,761
		%	16,3	19,7		
	%21-40	n	23	40		
		%	22,1	22,5		
	%41 ve üzeri	n	64	103		
		%	61,5	57,9		

Yapılan ki-kare analizine göre kullanılan muhasebe programı ile basit usul defter oranı arasında ilişki bulunmaktadır ($p < 0,05$). Buna göre masaüstü uygulama tabanlı muhasebe programını kullananların çoğunluğunun (%78,8) ve Web tabanlı muhasebe programını kullananların çoğunluğunun (%83,8) basit usuldeki defter oranının toplam defterler içindeki oranı 0-

%20'dir. Oranın yüksek ve 0-%20 çıkmasının nedeni ankete katılan SMMM'lerin yaklaşık %82'sinin basit usuldeki defter oranının 0-%20 olmasından kaynaklandığı söylenebilir (Tablo 2). Diğer taraftan işletme ve bilanço esaslı defter oranı ile kullanılan muhasebe programı arasında ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 9: Kullanılan Muhasebe Programı ile Bilanço Esasına Göre Tutulan Defterlerin İşletme Büyüklüğüne Göre Oranları Arasındaki İlişki

		N	Kullanılan Muhasebe Programı		Ki-kare	p
			Masaüstü uygulama	Web Tabanlı Uygulama		
Mikro Ölçekli İşletme Oranı	0-%20	N	35	59	3,708	,157
		%	33,0	35,5		
	%21-40	N	13	33		
		%	12,3	19,9		
	%41 ve üzeri	N	58	74		
		%	54,7	44,6		
Küçük Ölçekli İşletme Defter Oranı	0-%20	N	42	60	2,325	,313
		%	48,3	41,7		
	%21-40	N	10	27		
		%	11,5	18,8		
	%41 ve üzeri	N	35	57		
		%	40,2	39,6		
Orta Ölçekli İşletme Defter Oranı	0-%20	N	40	61	1,247	,536
		%	56,3	55,0		
	%21-40	N	11	24		
		%	15,5	21,6		
	%41 ve üzeri	N	20	26		
		%	28,2	23,4		

Yapılan ki-kare analizine göre kullanılan muhasebe programı ile tutulan defterlerin işletme büyüklükleri arasında ilişki bulunmamaktadır ($p>0,05$)

SMMM'lerin web tabanlı muhasebe programını tercih etme nedenlerinin önem ortalamaları Tablo 10'da verilmektedir.

Tablo 10: Web Tabanlı (Bulut) Muhasebe Programını Tercih Etme Nedenleri

	n	Ortalama
Verilerin Güvende Tutulması Ve Arşivlenmesi	156	4,51
Her Yerden Erişebilme	156	4,45
Bilgileri Güncellemeye Gerek Yok	154	4,44
Kullanım Kolaylığı	152	4,38
Yazılımları Bakım, Güncelleme Satın Almaya Gerek Yok	153	4,35
Muhasebe İşlerinin Kolaylaştırıyor	154	4,34
İşgücü Maliyetlerini Azaltması	153	4,24
Zaman Tasarrufu Sağlayarak Mükelleflere Sunulan Hizmetin Çeşitlendirmesini Sağlamak	152	4,23
Donanım Bakım Maliyeti Azalması	154	4,21
Anında Sorun Çözme Ve Eğitim	149	4,17
Sistemin Esnek Olması	154	4,10
Hazır Şablonlar Kullanarak Özel Raporlar Üretmesi	152	4,09

Mükelleflerle Daha Fazla İşbirliği Yapmayı Sağlıyor	154	4,01
Gelir Artışı Sağlaması	153	3,76
Mükellefin İsteği Üzerine Kullanım	153	3,33

SMMM'lerin web tabanlı muhasebe programı kullanmayı tercih etme nedenleri incelendiğinde, önem ortalaması en yüksek olan üç faktör sırasıyla "verilerin güvende tutulması ve arşivlenmesi", "her yerden erişebilme" ve "bilgileri güncellemeye gerek olmaması"dır. En düşük önem ortalamasına sahip faktör ise "mükellefin isteği üzerine kullanım"dır.

Web tabanlı muhasebe programı kullanmayan SMMM'lerin uygulamayı tercih etmeme nedenlerinin önem ortalamaları Tablo 11'de verilmiştir. Soruya web tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'ler de cevap verdiklerinden dolayı ilişki analizi de yapılmıştır ve önemli bir bulgu çıkmasına neden olmuştur.

Tablo 11: Web Tabanlı (Bulut) Muhasebe Programı Tercih Etmemeye Nedenleri

		n	Ortalama	ss	T	P
Mevcut Programdan Memnunum/İhtiyacım Yok	Masaüstü Uygulama	84	4,50	0,78	3,843	,000
	Web Tabanlı Uygulama	69	3,81	1,40		
Bulut Sistemini Tanımıyorum/Bilgi Sahibi Değilim	Masaüstü Uygulama	80	3,84	1,11	1,841	,068
	Web Tabanlı Uygulama	66	3,45	1,41		
Fayda Sağladığını Düşünmüyorum	Masaüstü Uygulama	78	3,53	1,05	2,772	,006
	Web Tabanlı Uygulama	65	2,98	1,28		
Gelecekte Popüler Olacağına İnanmıyorum	Masaüstü Uygulama	76	3,47	1,11	1,771	,079
	Web Tabanlı Uygulama	66	3,12	1,26		
Veri Güvenliğinin Ve Gizliliğinin Zayıf Olması	Masaüstü Uygulama	78	3,88	1,07	3,070	,003
	Web Tabanlı Uygulama	66	3,24	1,44		
Kötü İnternet Bağlantısı	Masaüstü Uygulama	76	3,62	1,18	2,024	,045
	Web Tabanlı Uygulama	63	3,17	1,41		
Muhasebe Uygulamaları Üzerinde Kontrol Sahibi Olamama	Masaüstü Uygulama	75	3,67	1,15	1,838	,068
	Web Tabanlı Uygulama	63	3,27	1,38		
Hizmeti Sunan İşletmelerin Verdiği Hizmetin Kesintiye Uğraması	Masaüstü Uygulama	73	3,77	1,06	2,118	,036
	Web Tabanlı Uygulama	65	3,34	1,31		

Ankete katılan SMMM'lere web tabanlı muhasebe programını tercih etmeme nedenleri sorulduğunda, bulut muhasebe programı kullanan SMMM'lerin önemli sayılabilecek bir kısmı da bu bölümü cevaplandırmıştır. Bu da SMMM'lerin kullandıkları web tabanlı muhasebe programının bulut tabanlı çalıştığı farkında olmaması ve BB hakkında bilgi sahibi olmadığı sonucunun çıkarılmasını sağlamaktadır. Bu çıkarımı Tablo 12 ve 13'de desteklemektedir.

Masaüstü muhasebe uygulaması kullanan SMMM'lerin web tabanlı muhasebe uygulamasını tercih etmemesinin en önemli nedeni "mevcut programdan memnun olması/ihtiyacı olmaması"dır. Diğer önemli faktörler ise "bilgi sahibi olmaması/bulut sistemini tanınamaması" ve "veri güvenliğinin ve gizliliğinin zayıf olması"dır.

Tablo 12: Kullanılan Muhasebe Programı ile Gelecek 3 Yıl İçinde Muhasebe Programı Kullanmayı Planlama Durumu Arasındaki İlişki

		Kullanılan Muhasebe Programı		Ki-kare	P	
		Masaüstü Uygulama	Web Tabanlı Uygulama			
Gelecek 3 Yıl İçinde Web Tabanlı (Bulut) Muhasebe Programı Kullanma Planı	evet	n	29	62	5,584	,018
		%	30,2%	45,6%		
	hayır	n	67	74		
		%	69,8	54,4		

Masaüstü muhasebe programı kullanan SMMM'lerin yaklaşık %70'i gelecek 3 yıl içinde bulut tabanlı muhasebe programına geçmeyi düşünmediğini belirtmiştir. Yapılan ki-kare analizine göre kullanılan muhasebe programı ile gelecek 3 yıl içinde muhasebe programı kullanmayı planlama durumu arasında ilişki bulunmaktadır ($p < 0,05$). Buna göre masaüstü uygulama tabanlı muhasebe programını kullananların çoğunluğunun (%69,8) ve web tabanlı muhasebe programını kullananların çoğunluğunun (%54,4) böyle bir düşüncesi bulunmamaktadır. Bu tablonun bulgularına göre de gerek masaüstü kullanıcılarının gerekse de web tabanlı kullanıcıların BB ile ilgili bir farkındalığa sahip olmadığı söylenebilir.

Masaüstü muhasebe uygulaması kullanan SMMM'lerin web tabanlı muhasebe uygulamasına geçiş planı ve ilişki analizi Tablo 13'te verilmektedir.

Tablo 13: Kullanılan Muhasebe Programı ile Mükellefin İsteğine Göre Web Tabanlı Muhasebe Programı Kullanma Arasındaki İlişki

		Kullanılan Muhasebe Programı		Ki-kare	P
		Masaüstü Uygulama	Web Tabanlı Uygulama		
Mükellef Bulut Tabanlı Muhasebe Programı Kullanmasını İsterse	tavsiyesine uyarım	n	58	2,289	,130
		%	58,6		
	defterini tutmayı bırakırım	n	41		
		%	41,4		

Tablo 13 incelendiğinde web tabanlı muhasebe programını tercih etmeyen SMMM'lerin mükelleflerinin istemesi durumunda programlarını değiştirip değiştirmeyecekleri sorulduğunda her iki grubun da cevaplandığı görülmektedir. Aynı şekilde web tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'lerin, kullandıkları programın bulut tabanlı olduğunu bilmedikleri söylenebilir.

Kullanılan muhasebe programlarının mobil uygulamaları kullanım sıklığı açısından karşılaştırılması (t testi) Tablo 15'te yer almaktadır.

Tablo 15: Kullanılan Muhasebe Programları ile Mobil Uygulamaları Kullanım Sıklığı Arasındaki Karşılaştırma

		n	Ortalama	ss	T	P
Belge Gönderme/Alma	Masaüstü uygulama	108	3,62	0,72	-1,684	,093
	Web Tabanlı Uygulama	176	3,76	0,62		
Mükelleflerin Vergi ve SGK İşlemleri	Masaüstü uygulama	107	3,48	0,82	-1,687	,093
	Web Tabanlı Uygulama	174	3,63	0,71		
Muhasebe Veri Girişi ve Rapor Alma	Masaüstü uygulama	104	3,32	0,86	-1,432	,153
	Web Tabanlı Uygulama	173	3,46	0,79		

Masaüstü uygulama ile web tabanlı muhasebe programı kullananlar arasında mobil uygulamaların kullanım sıklığı açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Tablo incelendiğinde web tabanlı muhasebe uygulaması kullanan SMMM'lerin mobil uygulamaları kullanma sıklığı ortalaması daha yüksektir.

5. SONUÇ

Bu çalışmada SMMM'lerin web (bulut) tabanlı muhasebe uygulamalarını benimseme ve farkındalık düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın diğer çalışmalardan farklılığı, kullanılan muhasebe programlarının demografik ve mesleki bilgilere göre de ilişki analizlerinin yapılmasıdır. Çalışmadan elde edilen önemli bulgular ve yorumları aşağıdaki gibidir:

- Ankete katılan SMMM'lerin yarısından fazlası web tabanlı muhasebe programını kullanmaktadır. Ancak Tablo 11, 12 ve 13'ten elde edilen bulgulara göre web tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'ler, kullandıkları programın bulut tabanlı muhasebe programı olduğunun farkında değillerdir ve BB ile ilgili bir bilgiye sahip değillerdir.
- Web tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'lerin tamamı LUCA programını kullanmaktadır. SMMM'lerin LUCA muhasebe programını tercih etme nedeni olarak, programın muhasebecilerin en üst birliği olan TÜRMOB tarafından geliştirilmiş olması ve meslek odalarının destek olmasının etkili olduğu, ayrıca web tabanlı muhasebe yazılımına yönelik yaygın olan veri gizliliği ve güvenliği konusundaki endişeyi azalttığı söylenebilir.

- İlişki analizleri bulgularına göre, kullanılan program ile yaş arasında ilişki bulunmamakla birlikte, web tabanlı muhasebe programını kullanmayı tercih eden SMMM'lerin genç ve orta yaş grubu olduğu görülmektedir. Mesleki faaliyet sürelerine göre anlamlı bir fark çıkmıştır. Buna göre hem masaüstü program kullananlar hem de web tabanlı muhasebe programı kullananların faaliyet süreleri 10 yıl ve altıdır. İki grubun da 10 yıl ve altı çıkması, ankete cevap veren SMMM'lerin önemli bir oranının mesleki faaliyet sürelerinin 10 yıl ve altı olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Web tabanlı muhasebe programı kullananların çoğunluğunun mesleki faaliyet süresi 0-15 yıl aralığındadır. Bu da genç ve orta yaş grubunda tercih edilme durumu desteklemektedir. Yine tutulan defter türleri ve kullanılan muhasebe programı arasındaki ilişki incelendiğinde sadece basit usul oranı toplam defter türleri içindeki oranı 0-%20 arasında olan masaüstü kullanıcılar ve web tabanlı kullanıcılar da defter oranı arasında farklılık çıkmıştır. Mesleki faaliyet süresinde olduğu gibi her iki grubunda 0-%20 oranında olan SMMM olması, katılımcıların %82'nin çok az sayıda basit usulde defter türünün olmasından kaynaklanmaktadır. İşletme esas defter oranı, bilanço esas defter oranı ve işletme büyüklüklerine göre kullanılan muhasebe programı arasında ilişki bulunmamaktadır. Son olarak mevcut programın kullanılma süresi ile muhasebe programları arasındaki ilişki analizinde, masaüstü program kullananların 5-7 yıl aralığında, web tabanlı muhasebe programı kullananların %37,2 'si 4 yıl ve altı olarak çıkmıştır.
- Web tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'lerin tercih nedenleri arasında önem ortalaması en yüksek olan faktörler sırasıyla “verilerin güvende tutulması ve arşivlenmesi”, “her yerden erişebilme” ve “bilgileri güncellemeye gerek olmaması”dır. En düşük önem ortalamasına sahip faktör ise “mükellefin isteği üzerine” kullanımdır.
- Masaüstü muhasebe programı kullanan SMMM'lerin web tabanlı muhasebe programını tercih etmemesinin önem ortalaması en yüksek olan faktörler, “mevcut programdan memnun olması/ihtiyacı olmaması”, “bilgi sahibi olmaması/bulut sistemini tanınamaması” ve “veri güvenliğinin ve gizliliğinin zayıf olması”dır. Mevcut programdan memnun olanların yaş ortalaması yüksek olan SMMM'ler olduğu söylenebilir. Tercih etmeyenlerin gelecek 3 yıl içinde buluta geçiş yapmayı düşünüp düşünmedikleri sorulduğunda yaklaşık %70'i hayır cevabını vermiştir. Çoğunluğun hayır cevabını vermesi tercih etmeme nedenleri ile ilişkilidir. Masaüstü program kullananların da farkındalığa sahip olmadığı sonucu çıkarılabilir. Masaüstü programdan vazgeçerse de mükelleflerinin istemesi durumunda buluta geçiş yapabileceğini belirten SMMM'lerin oranı yaklaşık %59'dur.
- Kullanılan muhasebe programları ile mobil uygulamaları kullanım sıklığı karşılaştırıldığında web tabanlı muhasebe programı kullanan SMMM'lerin sıklık ortalaması masaüstü kullanıcılara göre yüksek olsa da yeterli büyüklükte olmadığı söylenebilir.

SMMM'lerin web tabanlı muhasebe programını daha iyi tanımaları ve bilmeleri için hizmet sağlayıcıların bulut tabanlı programların sunduğu hizmetler ve kullanımı ile ilgili bilgilendirmeler yapması gerekmektedir. Aynı zamanda meslek odaları ve üniversitelerin de ilgili birimleri tarafından seminerler, toplantılar düzenlenerek farkındalık düzeyinin artırılması sağlanabilir. Geleceğin iş düzeni artık dijital ortamlarda gerçekleşecektir. Teknolojiyi zamanında benimseyen ve uyum sağlayan SMMM'lerin bu ortamdan kazançlı çıkacağı konusunda şüphe yoktur. SMMM'ler, BB'nin getirdiği yeniliklerden faydalanarak yeni hizmetler sunup mükelleflerin sadakatini arttırabilir. Nitekim BB tüm iş dünyasını etkileyecek teknolojidir. İşletmelerin de iş uygulamalarında BB'ye geçiş yapması zamanla SMMM'lerden beklenen hizmetlerin farklılaşmasına neden olacaktır. Dolayısıyla SMMM'ler için BB'ye geçiş bir istek değil zorunluluk olacaktır.

Bu çalışma, elde edilen bulguların faydası açısından literatüre katkı sağlamaktadır. Ancak anket uygulamasının sadece Antalya merkez ilçeleri kapsamı çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır. Sonuçların Türkiye genellemesini oluşturması söz konusu değildir. Nitekim çalışmanın ekonominin daha dinamik ve kurumsal işletmelerin daha yoğun olduğu yerlerde (İstanbul ve İzmir gibi) yapılması SMMM'lerin yeni teknoloji kullanma eğilimleri daha çabuk/hızlı olabilir. Dolayısıyla bölgelere göre benimseme düzeyleri farklılık gösterebilir. İleriki çalışmalar için Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerinin hedef kitle olarak seçilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- AlCattan R. F., (2014). Integration of Cloud Computing and Web2.0 Collaboration Technologies in E-Learning, International Journal of Computer Trends and Technology (IJCTT) – volume 12, number 1, p.46-55.
- Angeles, S. (2017). Choosing the Right Small Business Accounting Software, <http://www.businessnewsdaily.com/7542-choosing-accounting-software.html>
- Aytekin, A., Erdoğan, Y., Kavalcı, K., (2016). YENİ BİR İŞ MODELİ: MUHASEBE ALANINDA BULUT BİLİŞİM, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICAFR 16 Özel Sayısı, s.46-62
- Blake, G., (2012). How The Accounting Industry Is Being Changed By Cloud Computing, <https://cloudtweaks.com/2012/02/how-the-accounting-industry-is-being-changed-by-cloud-computing/>
- Borschowa, J., (2016). 4 Key Trends Shaping the Transformation of the Accounting Industry, <https://www.firmofthefuture.com/content/4-key-trends-shaping-the-transformation-of-the-accounting-industry/>
- Brinda, M., Heric, M., (2017), The Changing Faces of the Cloud, <http://www.bain.com/publications/articles/the-changing-faces-of-the-cloud.aspx>
- Business Software Alliance, (2013). Country Report: Turkey, http://cloudscorecard.bsa.org/2012/assets/PDFs/country_reports/Country_Report_Turkey_en.pdf
- CCH Wolters Kluwer business, (2013). Cloud computing - a matter of survival for the accounting industry? A national research study commissioned by CCH April 2013, p.3-11.
- Chou, D., (2015). Cloud computing: A value creation model, Computer Standards & Interfaces, Volume 38, February 2015, p.72–77
- Cloud Accounting Institute (2014). Cloud Accounting Solutions Best Practices 2014 Benchmark Study, <http://www.trustantial.com/wp-content/uploads/2014/11/Cloud-Solutions-Best-Practices-2014-Benchmark-Study.pdf>
- Defelice, A., (2010). Cloud Computing: What Accountants Need to Know, <http://www.journalofaccountancy.com/issues/2010/oct/20102519.html>
- Dimitriu, O., Matei, M., (2014). A New Paradigm for Accounting through Cloud Computing, Procedia Economics and Finance 15 (2014), p. 840 – 846.
- Du, H., Cong, Y., (2010). Cloud Computing, Accounting, Auditing, and Beyond, The CPA Journal, October 2010, p.60-69.
- Fox, B., (2012). Cloud computing a "game-changer" for EU economy, Kroes says, <https://euobserver.com/news/117695>.
- Gahlaut, D., (2016). Top 7 Benefits of Cloud Computing for CPA Firms, <https://www.slideshare.net/DeepanshuGahlaut92/top-7-benefits-of-cloud-computing-for-cpa-firms>
- Geczy, P., Izumi, N., Hasida, K., (2012). Cloudsourcing: Managing Cloud Adoption. Global Journal of Business Research, 6, p.57-70.
- Göbel, R., (2015). Şirketler bulut bilişimin farkına varıyor, <http://www.bthaber.com/kobi-ler-icin-rekabet-araclari/sirketler-bulut-bilisimin-farkina-variyor/1/16577>
- Guptaa, P., Seetharamana, A., Raj, J.R., (2013). The usage and adoption of cloud computing by small and medium businesses, International Journal of Information Management 33 (2013), p. 861–874.
- Huber, N., (2016). What does cloud computing mean for accountancy?, <https://www.icas.com/ca-today-news/what-does-cloud-computing-mean-for-the-accountancy-profession>
- Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı, (2014). 2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı, Ankara
- Kinsella, K., (2017). How Cloud Computing Can Benefit Accountants, <http://www.cpaireland.ie/your-business/business-resource/technology/how-cloud-computing-can-benefit-accountants>
- Lim, F.P.C., (2013). Impact of Information Technology on Accounting Systems, Asia-pacific Journal of Multimedia Services Convergent with Art, Humanities, and Sociology Vol.3, No.2, December (2013), pp. 93-106 <http://dx.doi.org/10.14257/AJMAHS.2013.12.02> ISSN: 2383-5281 AJMAHS Copyright ©2013 SERSC 93.
- Matthews, K., (2016). The Cloud Is Fueling The Tech Sector's Profits, <https://cloudtweaks.com/2016/08/cloud-fueling-tech-sectors-profits/>
- Mell, P., Grance, T., (2011). 'The NIST Definition of Cloud Computing'. National Institute of Standards and Technology, Special Publication 800-145, 2011.
- Öz, Y., (2016). Bulut Bilişim (Cloud Computing) ve Muhasebe, Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, Yıl:2016 Cilt:7 Sayı:13, s.63-79.
- Pazowski, P., Pastuszak, Z., (2013). Cloud Computing – A Case Study For The New Ideal Of The Is/It Implementation, Management, Knowledge and Learning, International Conference, 2013, Zadar, Croatia, p.855-862.

Randolph, J.P., Leslie, G., Tankersley, B., (2016). Accounting Firm Operations and Technology Survey, file:///C:/Documents%20and%20Settings/abcs/Belgelerim/Downloads/31PREVIEW-AFOT-2016-Complete-Survey-Results-eBook-v160621-160627-4%20(2).pdf

Sheinis, R., Ference, S.B., (2014). Data Security Risk: You Can Take It Anywhere, Journal of Accountancy April 2014, p.16-17.

Shkurti, R., Muça, E., (2014). An Analysis Of Cloud Computing and Its Role In Accounting Industry in Albania, Journal of Information Systems & Operations Management;Dec2014, Vol. 8 Issue 2, p.1-12.

Stamford, C., (2016). Gartner Says by 2020 "Cloud Shift" Will Affect More Than \$1 Trillion in IT Spending, <http://www.gartner.com/newsroom/id/3384720>

Strauss, E., Kristandl, G., Quinn, M., (2016). The effects of cloud technology on management accounting and decision making, CIMA Research executive summary series, Volume 10 Issue 6.

Tarmidia, M., Rasid, S.Z.A., Alrazia, B., Roni, R.A., (2014). Cloud computing awareness and adoption among accounting practitioners in Malaysia, Procedia - Social and Behavioral Sciences 164 (2014), p. 569 – 574.

Techtarget Network (2016). cloud computing, <http://searchcloudcomputing.techtarget.com/definition/cloud-computing>

Yigitbasioglu, O.M., (2015). External auditors' perceptions of cloud computing adoption in Australia, International Journal of Accounting Information Systems 18 (2015), p. 46–62.